

APELACIONI SUD

Slučaj broj: PaKr 503/13

17. juni 2014.

Izdvojeno mišljenje sudije Euleksa Manuela Soaresa dostavljeno uz presudu Apelacionog suda od 17. juna 2014, na osnovu čl. 398.4 KZK.

Kao predsedavajući sudija i sudija izvestilac u ovom slučaju, složio sam se sa većinskom odlukom u pogledu dva aspekta: (1) maksimalnog ograničenja zatvorske kazne primenjive na krivično delo *ratnog zločina protiv civila* po čl. 142 Krivičnog zakona SFRJ i (2) kaznom zatvora izrečenom za okrivljene. Nalazim da su pitanja razmimoilaženja dovoljna važna da opravdaju izdvojeno mišljenje napismeno. Međutim, ovde nije neophodno ništa više od jednog kraćeg obrazloženja.

Pitanje granice zatvorske kazne

Većina je odlučila da je na osnovu čl. 38 Krivičnog zakona SFRJ, zatvorska kazna ne može biti manja od 15 godina. U potpunosti sam svestan ranije sudske prakse koja je citirana u presudi i slažem se sa ovom ocenom, ali, uz sve dužno poštovanje, ona me nije ubedila.

Prema bivšem Krivičnom zakonu SFRJ, krivično delo za koje je osuđen okrivljeni je bilo kažnjivo zatvorskom kaznom ne manjom od pet godina i ne dužom od 15 godina, ili smrtnom kaznom koja se mogla zameniti zatvorom od 20 godina (čl. 38 i 142). UNMIK-ova uredba br. 1999/24 je ukinula smrtnu kaznu (pasus 1.5 u odeljku 1). Ovo ukidanje, međutim, nije povuklo odredbu Krivičnog zakona SFRJ koja je dozvolila nametanje zatvorske kazne od 20 godina za krivična dela za koje je predviđena smrtna kazna. Ne slažem se sa zaključkom da se u situaciji u kojoj je prethodno ukinuta smrtna presuda od strane UNMIK-a ne može više pozivati na drugi stav člana 38. Krivično delo više nije za smrtnu presudu ali je ostalo za alternativnu zatvorsku kaznu od do 20 godina. Jedini aspekt koju je UNMIK poništio je opcija smrtne presude ali ne i bilo koju drugu sankciju primenjivu na ovo određeno krivično delo.

Zato smatram da je primenjiva kazna zatvora ne može biti manja od 5 godina i ne duža 20 godina.

Zatvorska kazna izrečena okrivljenima

Okrivljeni J.D. je osuđen na 12 godina zatvora a okrivljeni Dj.B. na 10 godina zatvora. Po mom mišljenju, uzimajući u obzir ograničenja koje je prihvatilo veće a koja su od 5 do 15 godina, adekvatna kazne bi trebale biti 10 i 9 godina zatvora.

U presudi se smatra za olakšavajuću okolnost za oba okrivljena činjenica da su krivična dela počinjena pre više od 15 godina jer potreba za kažnjavanjem, iz perspektive preventivne svrhe, tokom vremena slabi. U potpunosti se slažem sa ovim principom ali sam mišljenja da je olakšavajuća vrednost jača i da ona treba da odredi manju kaznu nego one koje su izrečene.

Svrha kazne, onako kako je napisano u presudi, se odnosi na obezbeđivanje individualne prevencije i rehabilitacije, zatim obezbeđivanje opšte prevencije, izražavanje društvenog neodobravanja u pogledu kršenja zaštićenih društvenih vrednosti kao i jačanja socijalnog respekta prema zakonu. Potreba za zatvorskom kaznom kako bi se zaštitile sve navedene svrhe je sada, kada je od vremena kada su počinjeni zločini proteklo više od 15 godina, izrazito umanjena. I za informaciju suda, okrivljeni nisu od tada počinili nijedno drugo krivično delo, time pokazujući da su individualna prevencija i rehabilitacija postignuti i bez kažnjavanja. Izražavanje društvenog neodobravanja za nepoštovanje zakona putem kažnjavanja bi bilo mnogo efikasnije i razumnije da je o ovome odlučeno bliže datuma događaja. Moja ocena bi bila različita kad bi se vreme koje je proteklo od zločina moglo na neki način dovesti u vezu i pasti na teret okrivljenih. Međutim, ovo nije slučaj, jer je zločin prijavljen vlastima i postojao je period duži od 10 godina tokom kojeg nije sprovedena nikakva relevantna istraga. Naravno, otežavajuće okolnosti na Kosovu nakon oružanog sukoba su doprinele ovoj zakasnelosti. Ali kažnjavanje okrivljenih za ovaj faktor koji kod njih nije postojao, mi ne izgleda fer.

Uz to, mora se uzeti u obzir da su se ratni zločini protiv civila mogu počinuti putem ozbiljnijih dela, kao što su, na primer, kidnapovanje, mučenje i ubistvo nekoliko osoba. Ako bi za ova dela maksimalno prihvatljiva kazna bila 15 godina zatvora, bez da se poriče nepravilnost dela okrivljenih, smatram da je preostro kazniti ih na 12 i 10 godina zatvora.

Predsedavajući sudija

Manuel Soares

Sudija Euleksa